

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Методологія обліку і контролю: стан та перспективи
Викладач (-і)	Смірнова Надія Володимирівна
Контактний тел.	+38(050)9375007
Е-mail:	smirnovanadya007@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2024 - 2025
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні, але ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо здобувач володіє знаннями з фінансів, бухгалтерського обліку, державного фінансового контролю та аудиту.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія обліку і контролю: стан та перспективи» є формування системи знань щодо сучасного трактування та перспективних напрямів облікової та контрольної теорії й практики; набуття навичок критичного мислення та оцінки нових ідей і концепцій в світлі історичного та сучасного розвитку бухгалтерського обліку й контролю; освоєння елементів техніки наукового передбачення та прогнозування.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування компетентностей, важливих для особистісного

розвитку майбутніх фахівців та забезпечення їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку праці;

- вивчення теоретичних основ та набуття студентами практичних навичок розв'язання ситуаційних завдань оцінки нових ідей в світлі розвитку бухгалтерського обліку і контролю;

- освоєння техніки наукового передбачення;
- прищеплення гордості за професію;
- формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку фахівців та їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку праці: обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та / або інноваційної діяльності у сфері обліку та контролю; здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем, що виникають в процесі обліку та контролю діяльності підприємств; здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- загальне уявлення про процеси генезису бухгалтерського обліку та формування основних його прийомів та методів;

- основні етапи становлення та розвитку облікової науки, а саме:
- зміну загальних концепцій обліку;
- розвиток методології;
- формування облікових категорій;
- сучасні проблеми обліку та їх інтерпретацією на різних етапах розвитку;

- еволюцію становлення та розвитку окремих категорій, сучасне трактування яких є проблематичним в умовах реформування бухгалтерського обліку в Україні.

вміти:

- робити огляд постановки та розв'язання теоретичних методологічних та практичних проблем;

- об'єктивно оцінювати і розуміти нові підходи до вирішення проблем, пов'язаних зі зміною облікової політики, удосконаленням внутрішньогосподарського обліку, розробкою робочого плану рахунків, реєстрів, звітності.

набути соціальних навичок(soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;

- взаємодіяти в економічному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Під час організації освітнього процесу в Центральнотраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу (http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf);
- Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО (<http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>);
- Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ (<http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=72>).

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Розвиток методології бухгалтерського обліку в Україні та світі

Тема 1. Місце досліджень розвитку методології бухгалтерського обліку та його періодизація

Тема 2. Виникнення бухгалтерського обліку та формування основних його прийомів

Тема 3. Становлення бухгалтерської науки в другій половині ХІХ – напочатку ХХ століття та формування основних облікових шкіл

Тема 4. Розвиток облікової теорії та практики в ХХ столітті

Тема 5. Розвиток бухгалтерського обліку в Україні у ХХ столітті

Змістовий модуль 2. Проблемні питання методології обліку та контролю

Тема 6. Сучасні проблеми облікової теорії та практики та їх інтерпретація на різних етапах еволюції обліку

Тема 7. Становлення та розвиток системи контролю та аудиту в світі та в Україні

5. Система оцінювання та вимоги

Протягом семестру здобувач може отримати max. 60 балів, 40 балів виносяться на іспит. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

При виставленні загальної оцінки за іспит враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендовані джерела інформації

1. Бутинець Ф. Ф. Альфа і омега бухгалтерського обліку або моя болісна несповідь: монографія. Житомир : ПП «Рута», 2007. 328 с.
2. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський облік: роздуми вченого. Житомир : Рута, 2001. 100 с.
3. Голов С. Роль економічних теорій у подальшому розвитку бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2013. № 8. С. 3-9.
4. Єршова Н. Ю. Якість облікової інформації: методичний підхід до оцінювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. №8 (158). С. 368-374
5. Канцуров О.О. Інституціональний аспект бухгалтерського обліку: монографія. К. : ННЦ ІАЕ, 2014. 380 с.
6. Козлова М. О. Перехід до міждисциплінарних та трансдисциплінарних досліджень: тенденція чи закономірність розвитку науки бухгалтерський облік? *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. Вип. 2 (23). С. 114-128.
7. Корягін М.В., Куцик П.О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2016. 275 с.
8. Легенчук С. Ф. Бухгалтерське теоретичне знання: від теорії до метатеорії: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2012. 336 с
9. Ловінська Л.Г. Оцінка в бухгалтерському обліку: монографія. К.: КНЕУ, 2006. 256 с
10. Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Історія обліку. Світ та Україна, погляд крізь роки. Тернопіль: Зорепад, 1998. 108 с.
11. Мних С.В., Швець В.Є., Яремко І.Й. Розвиток обліку в Галичині (історичні та методологічні аспекти). Львів: Каменяр, 2000. 208 с.
12. Плахтій Т.Ф. Розвиток теорії і методології бухгалтерського обліку на основі якісного підходу : монографія. Житомир: ТОВ «БукДрук», 2017. 304 с.
13. Пушкар М.С., Гавришко Н.В., Романів Р.В. Історія обліку та

контролю господарської діяльності. Навч. посібник. Тернопіль: Карт-бланш, 2003. 223 с.

14. Пушкар М.С. Створення інтелектуальної системи обліку : монографія. Тернопіль : Картбланш, 2007. 152 с.

15. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні. Тернопіль: Економічна думка, Карт-бланш, 1999.

16. Пушкар М.С. Контролінг. Монографія. Тернопіль: Карт-бланш, 997.146 с.

17. Пушкар М. С. Філософія обліку: монографія. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 157 с.

18. Пушкар М.С., Чумаченко М. Г. Ідеальна система обліку: концепція, архітектура, інформація. Тернопіль: Карт-бланш, 2011. 336 с.

19. Рета М. В. Становлення і розвиток парадигми бухгалтерського обліку. *Бізнес Інформ*. 2014. № 10. С. 287-293.

20. Чижевська Л.В. Бухгалтерський баланс: проблеми теорії і практики. Житомир : ЖІТІ, 1998. 408 с.

21. Яремко І.Й. Економічні категорії в методології обліку: [монографія]. Львів: Каменярь, 2002. 192 с.

22. Жук, В.М. Інституціональний підхід до розв'язання проблем бухгалтерського обліку в Україні. *Фінанси України*. 2009. № 7. с.100-113. URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Fu/2009_7/pdf/ZHUK.pdf

23. Плиса З. Схеми балансових конструкцій: балансові теорії і міжнародна практика. *Вісник Львівського національного університету. Серія Економічна*. 2009. Вип. 41. С. 492–500.

24. Яремко І.Й., Федак Т.В. Балансознавство у контексті і форматі методології економічної науки. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку* : [зб. наук. пр.] / відп. ред. О.Є. Кузьмін. Л.: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2009. 652 с. : іл. (Вісник / Національний університет "Львівська політехніка" ; № 647). С. 547-552.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри аудиту, обліку та оподаткування, Протокол № 1 від «29» серпня 2024.